

Kanibalizmus, nomádstvo a sexuálna voľnosť. Problémy s evanjelizáciou Indiánov.

Carlos Sodré Lanna

23. októbra 2019 ✝ *História*

Podľa všeobecne akceptovaných odhadov žilo v Brazílii, v čase jej objavenia, približne päť miliónov Indiánov. Najväčšími prekážkami ich konverzie boli antropofágia (kanibalizmus), polygamia, opilstvo, sporadické nomádstvo, vojny medzi susednými kmeňmi a nestabilita.

Zdroj: commons.wikimedia.com

V roku 1556 prvý brazílsky biskup Don Pedro Fernandes Sardinha vstúpil na loď *Nossa Senhora da Ajuda* (Matka Božej pomoci) v spoločnosti duchovných, aristokratov a celých rodín a odplával do Brazílie.

Čoskoro po tom, ako opustili pobrežie Salvádoru, loď stroskotala. Tí, ktorí sa z lode zachránili – a ich bolo veľa – boli chytení a zjedení bezohľadnými Indiánmi Caeté z ľavého brehu rieky São Miguel, ktorá je ešte dnes známa práve vďaka tejto udalosti.

Toto je typická príhoda ukazujúca stav civilizácie brazílskych Indiánov, keď prichádzali prví osadníci a misionári.

Aby sme získali predstavu o tom, čo krajine prinieslo kresťanstvo a civilizácia, ukážeme si najskôr celkový obraz situácie domorodcov v čase objavenia Brazílie.

Nomádstvo a sexuálna voľnosť

Asi najväčším objavom Portugalcov, po vylodení na pobreží Brazílie, boli Indiáni. Typ človeka, ktorý nikde inde na svete nevideli. Jediné, čo Indiáni dobre poznali, bol život v lese. Cieľom ich života bolo jesť, piť, loviť, bojovať a zabíjať.

Dediny, zvané *tabas*, ktoré budovali, nevydržali dlhšie ako štyri roky: bola to doba, pokiaľ drevo nezahnulo, palmové listy, ktoré zakrývali ich chaty, neodpadli, a zvieratá v oblasti takmer nevymreli kvôli lovu.

Ak sa nejaký kmeň dočasne venoval poľnohospodárstvu, pôda bola skoro vyčerpaná, čo nútilo Indiánov premiestňovať sa. Okrem toho, že boli lovcami, Indiáni ako nomádi nikdy nepoznali nijaký vývoj.

Sociálne putá, ktoré ich spájali, boli také voľné, že tieto malé kmene sa stávali čoraz viac divokejšími.

Vzájomné a neustále vyhladzovacie vojny oslabovali a znižovali ich počet.

V týchto biednych dušiach prevládal inštinkt pomsty. Keď sa už začali spory, prechádzali z rodičov na deti; nebolo možné očakávať z ich strany nijaké sebazaprenie kvôli spoločnému dobru či potomstvu.

Na rozdiel od niektorých idylických vízií, ktoré sa autori, píšuci v mene domorodcov, snažia podávať, bol domorodý život charakterizovaný úplnou sexuálnou voľnosťou, ktorá bola príčinou nemorálnych skutkov a chorôb každého druhu.

Niektorí kronikári tej doby uvádzajú, že pred konverziou žili Indiáni v dlhých domoch nazývaných *ocas*. Chalupa bola dlhá tristo alebo štyristo stôp (asi 90 – 120 metrov) a široká päťdesiat stôp (asi 15 m); steny boli vyrobené z trávy a strop bol pokrytý palmovými listami. V nich rozptýlene žilo sto až

dvesto Indiánov. Pri vchode do *ocasu* bolo vidno všetko a všetkých. Niektorí spievali, iní sa smiali, ďalší plakali, niektorí pripravovali múku, iní *cauim* (druh alkoholického nápoja) a pod. Zo všetkých strán bolo vidno malé ohniská, ktoré dodávali miestnosti vzhľad bludiska alebo malého pekla.

Zdroj: wikipedia.com

Tieto chaty boli tmavé, páchnuce a zadymené. Ako lôžka používali nešťastní domorodci svojské siete, ktoré hrozne zapáchali. Obyvatelia boli takí leniví, že dokonca ani nevstávali, keď išli na potrebu.

Strašný kanibalizmus

Indiáni boli celkom primitívni, divošskí, šikovní, falošní a zradní ľudia. A čo je horšie, praktizovali kanibalizmus.

Slávnosti verejného masakru slúžili ako dôvod pre orgie a zhromaždenia. Preto sa nazývali „rituálnou antropofágiou“. Domorodé obyvateľstvo jedlo svojich nepriateľov z pomsty. Ich vojnové expedície mali za úlohu okrem iného zabezpečiť aj ľudské mäso.

V čase vojny sa Indiáni snažili hlavne zajať zajatcov. Po počiatočnom boji sa bojovníci na oboch stranách vrhli na seba a snažili sa odzbrojiť nepriateľa a udržať ho nažive. Mŕtvi a zranení na bojisku boli zdecimovaní a okamžite jedení. Veľa orgánov z nich bolo upečených a odvážaných domov. Víťazná výprava triumfálne vstupovala do spojeneckých *tabov*, okolo ktorých cestou prechádzala. Po príchode do svojej dediny bojovníci nútili väzňov kričať: Ja, tvoje jedlo, som prišiel!

Žiadny zo zajatcov nemohol uniknúť rituálnej obeti, pre ktorú bol určený. Ak ochorel, domorodci ho odniesli do lesa, rozbili mu lebku a mŕtvolu nechali nepochovanú. Dĺžka zajatia sa značne líšila; starí boli zabíjaní ihneď po návrate z expedície, zatiaľ čo mladí mohli byť v zajatí niekoľko mesiacov, ba dokonca rokov.

Po stanovení dátumu popravy boli všetci susedia a spojenci pozývaní zúčastniť sa na slávnosti. Noc predtým strávili v tanci, ktorý bol imitáciou očakávania, spievali a pili. Za úsvitu viedlo niekoľko žien uprostred veľkého rozruchu obeť priviazanú v páse na miesto popravy uprostred dediny. Potom na nádvorie vstúpil kat

tancujúc s veľkou mačetou v ruke a silným úderom rozbil vážňovi lebku.

Hneď ako obeť zomrela, vrhli sa k nej staré Indiánky, zbierali krv a mozog, ktoré sa jedli, kým boli ešte teplé. Potom bola mŕtvola upečená ako ošípaná a rozštvrtené časti boli pri výkrikoch radosti prinášané do chát. Divosi verili, že jedením tela nepriateľa si privlastnili jeho vlastnosti a ukázali svoju nadradenosť.

Domáci kanibalizmus

Niektoré kmene jedli členov svojich mŕtvych rodinných príslušníkov namýšľajúc si, že takto ich „dôstojne pochovávajú“ vo svojich žalúdkoch.

Tento domáci, magický či participatívny kanibalizmus sa často objavoval v kmeňoch, ktoré praktizovali antropofágiu. Vyplýval z presvedčenia, že strávením tela osoby je možné dosiahnuť ten najbližší vzťah so zomretou osobou, vďaka ktorému získa jej kvality: odvahu, energiu, obratnosť a pod. Preto sa pri slávnostných príležitostiach konali posvätné hostiny, pri ktorých sa jedli ľudia, ktorých vlastnosti boli považované za mimoriadne: náčelníci, šamani, bojovníci alebo hrdinovia, často z toho istého kmeňa.

Aby prebrali na seba požadované charakterové vlastnosti svojich predkov, v rôznych kmeňoch mali vo zvyku, v rámci pohrebných obradov, požívať ich popol zmiešaný so špeciálnymi nápojmi.

Mesiac po pohrebe príbuzného bolo jeho telo v pokročilom stave rozkladu vykopané a umiestnené do obrovského kotla nad ohňom, kým sa mäkké časti tela neroztopili. Kým sa kosti pálili, všade sa šírili zápach. Tento akt sprevádzal hrôzostrašný obrad. Keď boli kosti spálené, rozbili sa a rozdrvili na prášok. Ten bol vložený do veľkých drevených nádob naplnených nápojom. Celé skupiny potom pili túto zmes do poslednej kvapky a verili, že cnosti zomretého prechádzajú na každého, kto sa jej napije.

Základy sídiel

Takáto zlovestná panoráma sa rozvinula pred očami prvých misionárov, ktorí prišli do Brazílie s úmyslom evanjelizovať týchto domorodcov a založiť kresťanskú civilizáciu.

Podľa všeobecne akceptovaných odhadov žilo v Brazílii v čase jej objavenia približne päť miliónov Indiánov. Veľkým prínosom Portugalska bolo to, že vo svojom kolonizačnom úsilí dali evanjelizáciu na prvé miesto. „Predsa sa mi zdá, že najlepším ziskom, ktorý dosiahneme, bude spása týchto ľudí. Ona musí byť tým hlavným semenom, ktoré musí Vaša Výsosť zasadiť,“ napísal Pero Vaz de Caminha portugalskému kráľovi, Donovi Manuelovi, keď opisoval objav Brazílie nazvanej *Krajinou pravého kríža*.

Najväčšími prekážkami ich konverzie boli antropofágia, polygamia, opilstvo, sporadické nomádstvo, vojny medzi susednými kmeňmi a nestabilita. Keby misionárom stačilo iba prechádzať dedinami domorodcov a vyhýbať sa pritom všetkým rizikám, výsledok by bol pochybný. Týmto spôsobom by to, čo sa naučili v jednom mesiaci, na druhý mesiac určite zabudli, pretože by nevideli živý príklad a nemali s tým nijakú skúsenosť. Keď sa misionári vracali do kmeňa, ktorý krátko predtým evanjelizovali, nachádzali pri sporadickom indiánskom nomádstve iba popol.

Bolo potrebné čo najskôr usadiť domorodcov na jednom mieste a zároveň oddeliť pokrstených od vplyvu tých, ktorí zostali pohanmi. Inak by neboli schopní vykoreniť váhanie a návrat k starým návykom.

Evanjelizácia Indiánov by zostala chimérou, pokiaľ by osídlenia neboli organizované a nezaviedol by sa tam vlastný režim s vlastnou vládou. Prvé pokusy o vytvorenie takýchto dedín sa objavili v štáte Bahia. Bola to najúčinnnejšia a najoriginálnejšia kolonizačná metóda použitá v Brazílii a prvé semeno povestných *reducciones* jezuitov.

Aby bola misionárska činnosť efektívna a úplná, vyžadovala pomoc zo strany úradov. Tretí generálny guvernér Brazílie, Mem de Sá (1558 – 1572), poskytoval všetku morálnu a materiálnu podporu prvým jezuitským misionárom, ktorých viedol otec Manuel da Nóbrega.

Pod vplyvom jezuitov udelil generálny guvernér týmto obciam mestské výsady. Mali špeciálnu legislatívu upravujúcu majetok Indiánov, ich oddelenie od Portugalcov, vzájomný obchod medzi nimi a pracovný režim podľa vzoru portugalských inštitúcií.

Zdroj: panamazonsynodwatch.info

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/kanibalizmus-nomadstvo-a-sexualna-volnost-problemy-s-evanjelizaciou-indianov/>